

УДК 343.326

І.О. Криворучко,
перший заступник керівника Вінницької місцевої
прокуратури Вінницької області, м. Вінниця

САМОПРОГОЛОШЕНІ “ДОНЕЦЬКА ТА ЛУГАНСЬКА НАРОДНІ РЕСПУБЛІКИ” ЯК ТЕРОРИСТИЧНІ ОРГАНІЗАЦІЇ: АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ

Розглянуто проблемні аспекти віднесення самопроголошених “Донецької та Луганської народних республік” до терористичних організацій. Узагальнено основні підходи в судовій практиці щодо вирішення відповідного питання. Наведено аргументи на користь того, що зазначені вище самопроголошені республіки слід визнавати терористичними організаціями під час кримінально-правової кваліфікації діянь осіб, які беруть участь у їх діяльності.

Ключові слова: *терористична організація; непередбачене законом воєнізоване або збройне формування; сприяння злочинній організації; тероризм; кримінально-правова кваліфікація.*

Рассмотрены проблемные аспекты отнесения самопровозглашенных “Донецкой и Луганской народных республик” к террористическим организациям. Обобщены основные подходы в судебной практике относительно решения соответствующего вопроса. Приведены аргументы в пользу того, что указанные выше самопровозглашенные республики следует признавать террористическими организациями при уголовно-правовой квалификации деяний лиц, участвующих в их деятельности.

Ключевые слова: *террористическая организация; непредусмотренное законом военизированное или вооруженное формирование; содействие преступной организации; терроризм; уголовно-правовая квалификация.*

Починаючи з 2014 р., Україна опинилася в незвичній до цього часу ситуації, яка була пов'язана з тимчасовою окупацією Російською Федерацією Автономної Республіки Крим, а також окремих районів Донецької та Луганської областей. У квітні 2014 р. на цих територіях було утворено самопроголошені “Донецьку народну республіку” та “Луганську народну республіку”. Відтак постає питання: чи повинні ці організації вважатися терористичними, а також чи може ставитися у вину особі, яка бере участь в їх діяльності чи іншим чином сприяє такій діяльності, вчинення злочинів, передбачених у ст. 258³ “Створення терористичної групи чи терористичної організації” або ст. 258⁵ “Фінансування тероризму” Кримінального кодексу України (далі – КК України). У судовій практиці питання про віднесення “ДНР” та “ЛНР” до терористичних організацій належить до дискусійних. Відсутня єдність позицій щодо вирішення відповідної проблеми і в теорії кримінального права.

Питання, задекларовані в цій статті, серед учених-криміналістів практично не досліджувалися. Водночас загалом проблема кримінальної відповідальності за створення та діяльність терористичних організацій була предметом уваги П.П. Андрушка, В.Ф. Антипенка, А.А. Вознюка, С.А. Буткевича, А.О. Данилевського, О.М. Джужі, В.В. Драного, В.П. Ємельянова, А.Е. Ізетова, В.А. Ліпкана, Л.В. Новікової, М.В. Семикіна.

Мета та завдання статті – на підставі аналізу опублікованої судової практики запропонувати вирішення питання про правові підстави віднесення “ДНР” та “ЛНР”

до терористичної організації та можливість кваліфікації участі в їх діяльності чи сприяння цим організаціям за ст.ст. 258³ чи 258⁵ КК України.

Згідно зі ст. 1 Закону України від 20.03.03 № 638-IV “Про боротьбу з тероризмом”, під терористичною організацією розуміється стійке об’єднання трьох і більше осіб, яке створене з метою здійснення терористичної діяльності, в межах якого здійснено розподіл функцій, встановлено певні правила поведінки, обов’язкові для цих осіб під час підготовки і вчинення терористичних актів. Організація визнається терористичною, якщо хоча б один з її структурних підрозділів здійснює терористичну діяльність з відома принаймні одного з керівників (керівних органів) усієї організації. Водночас у цій же статті визначається й зміст поняття “терористична діяльність” [1]).

У ст. 24 цього Закону визначаються основні засади відповідальності організації за терористичну діяльність. Так, організація, відповідальна за вчинення терористичного акту і визнана за рішенням суду терористичною, підлягає ліквідації, а приналежне їй майно конфіскується (ч. 1). У разі визнання судом України, в тому числі відповідно до її міжнародно-правових зобов’язань, діяльності організації (її відділення, філії, представництва), зареєстрованої поза межами України, терористичною, діяльність цієї організації на території України забороняється, її українське відділення (філія, представництво) на підставі рішення суду ліквідується, а належні йому майно і майно зазначеної організації, яке знаходиться на території України, конфіскуються (ч. 2). Заява про притягнення організації до відповідальності за терористичну діяльність подається до суду відповідно Генеральним прокурором, прокурорами АРК, областей, міст Києва і Севастополя у встановленому законом порядку (ч. 3) [1].

Верховна Рада України звернулася до міжнародних інстанцій (ООН, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї РЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу) визнати “ЛНР” та “ДНР” терористичними організаціями [2]. У відповідь на це звернення Європарламент прийняв резолюцію, в якій обмежився формулюванням, про застосування терористичних методів діяльності [3, с. 38].

В Україні порядок визнання “ДНР” та “ЛНР” терористичними організаціями досі не врегульований на нормативному рівні. ВРУ робила марні спроби такий порядок урегулювати. Так, 27 січня 2015 р. у першому читанні було прийнято законопроект “Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо визнання організацій терористичними” (реєстр. № 1840) [4]. Згідно з цим законопроектом визнавати організації терористичними мав би Вищий адміністративний суд України на підставі адміністративного позову Генерального прокурора України, прокурорів АРК, областей, міст Києва і Севастополя. Водночас законопроектом пропонувалося передбачити, що якщо терористична діяльність організації призвела до виникнення кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці України, така організація може бути визнана терористичною рішенням Ради національної безпеки і оборони України [4]. Однак цей проект закону України залишився неприйнятим. Друга спроба на нормативному рівні визнати “ЛНР” та “ДНР” терористичними організаціями відбулася під час голосування 16 січня 2018 р. за поправки до проекту закону України “Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями в Донецькій та Луганській областях” від 5 жовтня 2017 року (реєстр. № 7163) [5], якими пропонувалося визнати самопроголошені “ЛНР” та “ДНР” терористичними організаціями, лише 76 депутатів із 340 присутніх у залі віддали свої голоси за зазначені вище поправки [6].

Важливого значення під час кримінально-правової кваліфікації діяльності “ДНР” та “ЛНР” набуває вирішення питання про преюдиційне значення процедури визнання таких організацій терористичними: чи слід спочатку офіційно визнати “ДНР” та “ЛНР” терористичними організаціями, а вже потім кваліфікувати дії їх учасників за ст.ст. 258³ чи 258⁵ КК України. Аналіз судових вироків (усього було вибірково проаналізовано 110 вироків судів першої та апеляційної інстанцій за Єдиним

державним реєстром судових рішень, постановлених упродовж 2016–2018 рр.) свідчить про те, що у судовій практиці є кілька підходів до кримінально-правової оцінки діянь особи, які полягають в участі у діяльності “ДНР” та “ЛНР”.

Перший з них стосується того, що *“ДНР” та “ЛНР” визнаються судами терористичними організаціями*. Відповідно, й участь особи у діяльності такої організації або сприяння такій діяльності кваліфікується за ст. 258³ чи за ст. 258⁵ КК України. Така кримінально-правова оцінка давалася у 72 проаналізованих вироках (або 65 %). При цьому суди, визнаючи “ДНР” та “ЛНР” терористичними організаціями, зазвичай свої рішення мотивують таким чином.

У вироках підтверджується наявність у “ДНР” та “ЛНР” ознак терористичної організації, визначених у ст. 1 Закону України “Про боротьбу з тероризмом”. Суди звертають увагу на встановлення мети створення та діяльності “ДНР” та “ЛНР”, вказуючи, що такою метою є здійснення терористичної діяльності, а основною метою діяльності – насильницька зміна та повалення конституційного ладу України, захоплення державної влади в Україні, а також зміна меж території і державного кордону України шляхом створення незаконних державних утворень “ДНР” та “ЛНР”. Особлива увага у вироках приділяється з’ясуванню таких ознак терористичної організації, як стійкість, ієрархічність та структура. Зазвичай у вироках містяться типові формулювання, що “ДНР” та “ЛНР” складаються з політичного та силового блоків, у них наявний розподіл функцій між їх учасниками, на яких покладені відповідні обов’язки згідно з єдиним планом спільних злочинних дій.

Окремі суди мотивують віднесення “ДНР” (“ЛНР”) до терористичних організацій ще й тим, що положення ст. 24 Закону України від 20.03.03 № 638-IV “Про боротьбу з тероризмом” не поширюються на порядок надання правового статусу юридичним особам, організаціям, які організуються для подальшого здійснення терористичних актів [7]. Водночас виправдовуючи осіб у вчиненні злочинів, передбачених у ст.ст. 258³ чи 258⁵ КК України, суди вказують, що підставою для цього є неврегульованість у законодавстві України порядку визнання організацій терористичними [8].

Другий варіант кваліфікації полягає в оцінці участі особи в діяльності структурних підрозділів самопроголошених “ДНР” та “ЛНР” як створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (ст. 260 КК України) (27 вироків (або 25%)). У кожному з проаналізованих вироків об’єктивна сторона злочину описується судами типово та вказується, що конкретна особа вступила до складу непередбаченого законом воєнізованого або збройного формування, що характеризується ознаками, визначеними у примітці до ст. 260 КК України [9].

У вироках, у яких дії осіб перекваліфіковувалися зі ст. 258³ на ст. 260 КК України, зазвичай, наводяться аргументи, що належність “ДНР” (“ЛНР”) до терористичних організацій не є загальновідомим фактом. Суди також мотивують таку перекваліфікацію тим, що мета діяльності озброєних груп, до складу яких входила особа, є іншою, ніж мета діяльності терористичної організації, визначена в Законі України “Про боротьбу з тероризмом” [10].

В окремих випадках суди кваліфікують діяння осіб за сукупністю ст.ст. 258-3 та 260 КК України [11]. Погодитися з такою кваліфікацією неможливо, зважаючи на те, що кваліфікація за сукупністю ст.ст. 258³ та 260 КК України, на нашу думку, свідчить про подвійне ставлення у вину, оскільки одні й ті самі дії отримують подвійну кримінально-правову оцінку.

Третій варіант кваліфікації полягає в оцінці участі особи в діяльності структурних підрозділів самопроголошених “ДНР” та “ЛНР” як заздалегідь не обіцяне сприяння учасникам злочинних організацій (ст. 256 КК України) (6 вироків (або 5%)). Таке сприяння виражалось в тому, що особа збирала та передавала інформацію учасникам злочинної організації “ДНР” (“ЛНР”) відомостей військового характеру, зокрема, щодо дислокації та переміщення військової техніки та військовослужбовців ЗСУ, добровольчих батальйонів, задіяних у проведенні АТО [12].

Окремі суди, мотивуючи перекваліфікацію діянь особи зі ст. 258³ та ст. 256 КК України наводять такі ж аргументи, як і у випадку перекваліфікації діянь особи зі ст. 258³ на ст. 260 КК України, що наводилися вище. Водночас трапляються й інші судові рішення, згідно з якими суди перекваліфікують дії осіб зі ст. 256 та ст. 258³ КК України [13], вказуючи, що необхідність у визнанні “ДНР” та “ЛНР” терористичними організаціями будь-яким нормативно-правовим актом відсутня та не передбачена чинним законодавством. Відтак є всі підстави визнавати їх саме терористичними організаціями

Практично в усіх вироках, згідно з якими особа визнається винуватою у вчиненні злочину, передбаченого у ст. 256 КК України, суди зазвичай “переходять” до цієї статті, перекваліфікуючи дії осіб зі ст. 258³ КК України. Така перекваліфікація, на нашу думку, спірна, хоча й ґрунтується на основних підходах теорії кримінально-правової кваліфікації. Так, на думку В.О. Навроцького, у випадках, коли скоєне не підпадає під ознаки жодної спеціальної норми, “... слід звертатися до загальної, яка відіграє роль резервної – служить для застосування у тих випадках, які не підпадають під спеціальні. Наведемо правило кваліфікації таких випадків: якщо діяння не охоплюються жодною зі спеціальних статей, що передбачають спеціальні норми, то вона кваліфікується за статтею про загальну норму” [14, с. 421]. Незважаючи на універсальність такого підходу, все ж висловимо незгоду з ним. На нашу думку, законодавець, виокремлюючи спеціальну норму з загальної, вказує на ті “самобутні” ознаки складу злочину, які відіграють роль відмінних. Наприклад, загальною нормою є норма, викладена у п. 8 ч. 2 ст. 115 КК України, а спеціальною – у ст. 358 КК України. У цьому випадку законодавець передбачив ряд спеціальних ознак, які відрізняють спеціальну норму від загальної: потерпілого (особа, яка виконує службовий або громадський обов’язок – загальний потерпілий, та працівник правоохоронного органу, член громадського формування з охорони громадського порядку державного кордону – спеціальний потерпілий) та суспільно небезпечне діяння (умисне вбивство – загальне діяння, та вбивство і замах на вбивство – спеціальне діяння). Таким чином, законодавець при конструюванні спеціального складу злочину використав спеціальні ознаки, які характеризуються додатковими (спеціальними) властивостями порівняно з загальним складом злочину. Ураховуючи викладене вище, вважаємо, що загальна норма в жодному випадку не може виконувати роль резервної, як пише В.О. Навроцький, у випадку, коли у скоєному відсутні ознаки спеціальних складів злочинів. Вважаємо, що якщо у вчиненому відсутні ознаки, які використовуються законодавцем для описання складу злочину у спеціальних кримінально-правових нормах, дії особи не можна кваліфікувати за загальною нормою. У такому випадку слід констатувати, що у вчиненому відсутній склад злочину.

Четвертий варіант кваліфікації полягає в оцінці участі особи в діяльності структурних підрозділів самопроголошених “ДНР” та ЛНР як дій, спрямованих на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади (ст. 109 КК України) або посягання на територіальну цілісність або недоторканність України (ст. 110 КК України). Наприклад, у таких вироках встановлюється, що “ДНР” (“ЛНР”) є терористичними організаціями. За ст. 110 КК в одному вирокі були кваліфіковані дії особи, голови дільничної виборчої комісії, який організував, контролював та координував роботу осіб, залучених членами цієї комісії до проведення незаконного референдуму про утворення “ДНР” [15], а в іншому – дії особи, голови районної ради Луганської області, який організував та взяв участь у незаконному референдумі щодо визнання акту про державну самостійність “ЛНР” [16]. В окремих вироках схожі діяння кваліфікуються судами за сукупністю ст.ст. 110 та 258-3 КК України. Наприклад, саме так органами досудового розслідування були кваліфіковані дії міського голови, який брав участь в організації, технічному забезпеченні та проведенні незаконного обласного місцевого референдуму з метою подальшого відокремлення Луганської області від України, повалення конституційного

ладу України, а також умисно не вжив усіх можливих заходів щодо забезпечення належної життєдіяльності міста, функціонування підприємств та організацій, державних та правоохоронних органів. Водночас, як зазначено у вирокі, ця особа надавала приміщення для проведення сепаратистами та терористами нарад [8].

На нашу думку, більш правильним є підхід, відповідно до якого самопроголошені “ДНР” та “ЛНР” слід вважати терористичними організаціями. Відтак дії особи, яка брала участь у діяльності їх структурних підрозділів слід кваліфікувати за ст.ст. 258³ чи 258⁵ КК України, ураховуючи таке.

По-перше, ст. 24 Закону України “Про боротьбу з тероризмом” визначає підстави відповідальності юридичних осіб за здійснення терористичної діяльності. Як зазначалося вище, умовою такої відповідальності є подання заяви до суду про притягнення організації до відповідальності за терористичну діяльність відповідно Генеральним прокурором, прокурорами АРК, областей, міст Києва і Севастополя у встановленому законом порядку. Саме на це посилаються суди, мотивуючи відсутність у діяннях осіб ознак складів злочинів, передбачених у ст.ст. 258³ та 258⁵ КК України, оскільки, на їх думку, “ДНР” та “ЛНР” не визнавалися терористичними організаціями у встановленому законом порядку. Вважаємо такий аргумент нікчемним. Суди не враховують того, що у ст. 24 Закону України “Про боротьбу з тероризмом” регламентуються адміністративно-правові відносини щодо застосування до організацій, які здійснюють терористичну діяльність, таких адміністративно-правових заходів, як ліквідація та конфіскація майна. Водночас такий аргумент не можна використовувати для обґрунтування кримінальної відповідальності особи за ст.ст. 258³ та 258⁵ КК України. На нашу думку, не можна поширювати умову визнання певних організацій терористичними на кримінально-правові відносини. Для притягнення фізичної особи до кримінальної відповідальності за ст.ст. 258³ чи 258⁵ КК України цю обставину визначати не потрібно.

По-друге, підставою кримінальної відповідальності особи є вчинення нею суспільно небезпечного діяння, яке містить ознаки складу злочину, передбаченого у ст. 258³ чи 258⁵ КК України. У цих статтях не зазначено такої умови притягнення до кримінальної відповідальності, як попереднє визнання організації терористичною. Як вдало описано в ухвалі Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ (ВССУ) від 15.11.2016 р. у справі № 489/2318/15-к, ознаки об’єктивної сторони злочину, передбаченого у ч. 1 ст. 258³ КК України, зазначено у диспозиції відповідної частини статті, а визначення понять “терористична організація”, “тероризм”, “терористична діяльність” закріплено у спеціальних нормах ст. 1 Закону України “Про боротьбу з тероризмом”. Виходячи із системного аналізу положень ст. 28 КК України та ст. 1 Закону України “Про боротьбу з тероризмом” терористична організація за своєю правовою природою є одним із різновидів стійких злочинних об’єднань. Установлення наявності чи відсутності в певної групи чи організації ознак такого об’єднання та визначення його виду належить до повноважень суду при ухваленні вироку про притягнення до кримінальної відповідальності фізичних осіб за участь у злочинному об’єднанні, оскільки такі ознаки є обов’язковими елементами складу відповідних злочинів [17].

По-третє, у вироках багатьох судів вказується, що особа у зв’язку з тим, що “ЛНР” та “ДНР” офіційно в Україні не визнані терористичними організаціями, не усвідомлювала та не могла усвідомлювати, що бере участь у діяльності терористичних організацій. Проте з таким аргументом погодитися складно. Навіть у Вікіпедії (Вільній енциклопедії) вказано, що “Луганською народною республікою” також називається терористичне угруповання, що діє на тимчасово окупованих територіях Луганської області [18]. Така ж інформація міститься і відносно “ДНР” [19]. Ураховуючи викладене вище, навряд чи виправданим вбачається посилення у вироках на те, що особа не усвідомлювала та не могла усвідомити приналежність “ДНР” та “ЛНР” до

терористичних організацій. Адже, як було зазначено вище, це – загальновідомий факт.

Відтак слід погодитися з аргументами, викладеними в Ухвалі ВССУ від 15 листопада 2016 р., про яку згадувалося вище, що враховуючи те, що іншого порядку притягнення до кримінальної відповідальності учасників терористичної організації чинним законодавством не передбачено, визнання певної групи чи організації терористичною є компетенцією суду при розгляді конкретного кримінального провадження за обвинуваченням особи (осіб) за ч. 1 ст. 258³ КК України у розрізі вирішення судом питань, які вирішуються при ухваленні вироку згідно зі ст. 368 КПК України. Відповідні висновки суду мають бути належно обґрунтованими й умотивованими.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20 березня 2003 р. № 638-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/638-15> (дата звернення: 11.03.2018).
2. Звернення до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу про визнання Російської Федерації державою-агресором: постанова Верховної Ради України від 27 січня 2015 р. № 129-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/129-19> (дата звернення: 10.03.2018).
3. *Мукоїда Р.В.* Механізм визнання в Україні організації терористичною. Південноукраїнський правничий часопис. 2015. № 2. С. 37–39.
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо визнання організацій терористичними: проект закону України від 26 січня 2015 р. (реєстр. № 1840). URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53690 (дата звернення: 11.03.2018).
5. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями в Донецькій та Луганській областях: проект закону України від 4 жовтня 2017 р. (реєстр. № 7163). URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62638 (дата звернення: 10.03.2018).
6. Верховна Рада не визнала “ЛНР” та “ДНР” терористичними організаціями. URL: <http://firstsocial.info/news/verhovna-rada-ne-viznala-dnr-ta-lnr-terroristichnimi-organizatsiyami> (дата звернення: 12.03.2018).
7. Вирок Куйбишевського районного суду Запорізької області від 7 лютого 2018 р. Справа № 319/7/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72099175> (дата звернення: 10.03.2018).
8. Вирок Кременського районного суду Луганської області від 31 травня 2017 р. Справа № 426/5157/15-к. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/66846635> (дата звернення: 12.03.2018).
9. Вирок Краматорського міського суду Донецької області від 5 лютого 2018 р. Справа № 234/12062/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72097428> (дата звернення: 10.03.2018).
10. Вирок Добропільського міськрайонного суду Донецької області від 6 грудня 2017 р. Справа № 235/3762/15-к. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/70746145> (дата звернення: 12.03.2018).
11. Вирок Печерського районного суду м. Києва від 25 січня 2017 р. Справа № 757/2179/17-к URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/64300127> (дата звернення: 10.03.2018).
12. Вирок Кременського районного суду Луганської області від 25 лютого 2016 р. Справа № 414/1608/15-к. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56106729> (дата звернення: 11.03.2018).
13. Вирок Апеляційного суду Донецької області від 4 квітня 2017 р. Справа № 225/523/16-к. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/65734826> (дата звернення: 10.03.2018).
14. *Навроцький В.О.* Основи кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 704 с.
15. Вирок Артемівського міськрайонного суду Донецької області від 10 січня 2018 р. Справа № 219/13585/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/71520132> (дата звернення: 12.03.2018).
16. Вирок Старобільського районного суду Луганської області від 14 грудня 2017 р. Справа № 425/2560/14-к. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/71249212> (дата звернення: 10.03.2018).
17. Ухвала Вишого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 15.11.2016 р. Справа № 489/2318/15-к. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/62949199> (дата звернення: 12.03.2018).
18. Луганська народна республіка: стаття з Вікіпедії. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%83%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0_%D1%80%D0%B5%D1%81%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B0#cite_note-7 (дата звернення: 10.03.2018).

19. Донецька народна республіка: стаття з Вікіпедії. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0_%D1%80%D0%B5%D1%81%D0%B%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B0 (дата звернення: 11.03.2018).

REFERENCES

1. “About Combating Terrorism”: Bill of Ukraine dated March 20, 2003 No 638-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/638-15> (application date: March 4, 2018).

2. Appeal to the United Nations, the European Parliament, the Parliamentary Assembly of the Council of Europe, the NATO Parliamentary Assembly, the OSCE Parliamentary Assembly, the GUAM Parliamentary Assembly, and the national parliaments of the countries on the recognition of the Russian Federation as an aggressor state: the Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine dated January 27, 2015 No 129-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/129-19> (application date: March 4, 2018).

3. Mukoïda, R.V., 2015, “The Mechanism of Recognition in Ukraine of the Terrorist Organization”, The Southern Ukrainian Law Journal 2, 37–39.

4. “About the Amendments to Certain Legislative Acts Concerning the Recognition of Terrorist Organizations”: the draft Law of Ukraine dated January 26, 2015. URL: http://w1.c1rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53690 (application date: March 4, 2018).

5. “About the Peculiarities of the State Policy on Ensuring State Sovereignty of Ukraine over Temporarily Occupied Territories in the Donetsk and Luhans’k Regions: the draft Law of Ukraine dated October 4, 2017 (No 7163). URL: http://w1.c1rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62638 (application date: March 4, 2018).

6. The Verkhovna Rada Did Not Recognize “LNR” and “DNR”. URL: <http://firstsocial.info/news/verhovna-rada-ne-viznala-dnr-ta-lnr-terroristichnimi-organizatsiyami> (application date: March 4, 2018).

7. Sentence of the Kuibyshev District Court of Zaporizhia Region dated February 7, 2018 No 319/7/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72099175> (application date: March 5, 2018).

8. The Verdict of the Kreminsky District Court of Luhans’k Region dated May 31, 2017 No 426/5157/15-k. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/66846635> (application date: March 5, 2018).

9. The Verdict of Kramators’k City Court of Donetsk Region from February 5, 2018 Case Number 234/12062/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72097428> (application date: March 7, 2018).

10. The Verdict of the Dobropols’k City District Court of Donetsk Region Dated December 6, 2017 Case number 235/3762/15-k. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/70746145> (application date: March 10, 2018).

11. Judgment of the Pechers’k District Court of Kyiv dated January 25, 2017 Case No 757/2179/17-k. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/64300127> (application date: March 10, 2018).

12. The Verdict of the Kreminsky District Court of Luhans’k Region from February 25, 2016, Case number 414/1608/15-k. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56106729> (application date: March 10, 2018).

13. The Verdict of the Donetsk Regional Court of Appeal of April 4, 2017, Case number 225/523/16-k. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/65734826> (application date: March 10, 2018).

14. *Navrotsky, V.O.*, 2006, “Fundamentals of Criminal Law Qualification”: Manual, K.: Yuricom Inter, 704 p.

15. The Verdict of the Artemivs’k City District Court of Donetsk Region dated January 10, 2018 Case number 219/13585/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/71520132> (application date: March 10, 2018).

16. The Verdict of the Starobils’ky District Court of Luhans’k Region dated December 14, 2017, Case number 425/2560/14-k. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/71249212> (application date: March 10, 2018).

17. Decision of the Highest Specialized Court of Ukraine on Consideration of Civil and Criminal Cases dated November 15, 2016, Case number 489/2318/15-k. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/62949199> (application date: March 10, 2018).

18. Luhans’k People’s Republic: Wikipedia. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%83%D0%B3%D0%B0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B0_%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0_%D1%80%D0%B5%D1%81%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B0#cite_note-7 (reference date: March 10, 2018).

19. Donetsk People’s Republic: Wikipedia article. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0_%D1%80%D0%B5%D1%81%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B0 (application date: March 10, 2018).

UDC 343.326

I.O. Kryvoruchko,
Co-Head of Vinnytsia Local Prosecutor Office of Vinnytsia Region

SELF-PROCLAIMED OF DONETS'K AND LUHANS'K PEOPLE'S REPUBLIC AS TERRORIST ORGANIZATIONS: ANALYSIS OF COURT PRACTICE

Paper deals with the problematic aspects of attributing of self-proclaimed Donets'k and Luhans'k People's Republics to terrorist organizations. In judicial practice, the issue of assigning "DNR" and "LNR" to terrorist organizations is a controversial one. There is no unity of positions on the solution of the problem and in the theory of criminal law.

On the basis of the analysis of the Bill of Ukraine "About Combating Terrorism", the main principles of the organization's responsibility for terrorist activities are summarized. In Ukraine, the procedure for recognizing "DNR" and "LNR" by terrorist organizations is still not regulated at the normative level. It was stated that both attempts by the Verkhovna Rada of Ukraine to admit "LNR" and "DNR" as terrorist organizations at the normative level have not succeeded.

The issue of the prejudicial significance of the procedure for recognizing such organizations as terrorist ones becomes of special importance in criminal legal qualification: whether the "DNR" and "LNR" should be recognized as terrorist organizations, and then the actions of their members should be qualified according to Art. 258(3) or 258(5) CC. An analysis of court sentences (it was selectively analyzed 110 judgments of courts of the first and appellate instances under the Unified State Register of Judgments issued during 2016–2018) shows that in court practice there are several approaches to criminal-law assessment of acts of a person, which consist in participation in the activities of "DNR" and "LNR".

The first of these is related to the fact that the "DNR" and "LNR" are recognized by the courts as terrorist organizations (in 72 verdicts analyzed (or 65 %). The second option is to assess the participation of individuals in the activities of the structural units of the self-proclaimed "DNR" and "LNR" as the creation of non-statutory paramilitary or armed formations (Article 260 of the Criminal Code) (27 sentences (or 25 %)]. The third option is to assess the participation of a person in the activities of the structural units of the self-proclaimed "DPR" and "LNR" as a pre-promised promise of assistance to members of criminal organizations (Article 256 of the Criminal Code) (6 sentences (or 5 %)]. The fourth option is to assess the individual's participation in the activities of the structural units of the self-proclaimed "DNR" and LNR "as actions aimed at forcible change or overthrow of the constitutional system or the seizure of state power (Article 109 of the Criminal Code) or encroachment upon the territorial integrity or integrity of Ukraine (Article 110 CC).

Therefore, the actions of a person who participated in the activities of their structural units should be qualified according to Art. 258(3) or 258(5) of the Criminal Code.

Keywords: terrorist organization; unforeseen by law paramilitary or armed formations; assistance to a criminal organization; terrorism; criminal-law qualification.

Отримано 02.04.2018